

Lesníci z celého Německa

Hans von der Goltz a přednášející Dirk Eisenhower

Ve dnech 15 až 17. května 2014 se konala v Oberwiesenthalu spolková konference Pracovní společnosti pro přírodu blízké lesnictví (ANW Bundestagung). Téma konference bylo „Les budoucnosti s jedlí bělokorou – znovuvnášení, lovecké strategie a vhodné struktury lesa“.

1. den konference: proslovy hostů a odborné referáty

Předseda spolkové ANW Hans von der Goltz přivítal v hotelu Am Fichtelberg v Oberwiesenthalu přes 400 účastníků z Německa i zahraničí, z českého pohledu byla překvapivá i účast ministra zemědělství Franka

Kupfera a hejtmana kraje Krušné hory Franka Vogela. Zvláštní poděkování patřilo předsedovi saské pobočky ANW a vedoucímu lesní správy Eibenstock Stephanu Schusserovi za skvělou organizaci konference.

V úvodu upozornil Hans von der Goltz, že les kromě vlastníků užívá i mnoho různých zájmových skupin, sportovci a turisté, jejichž

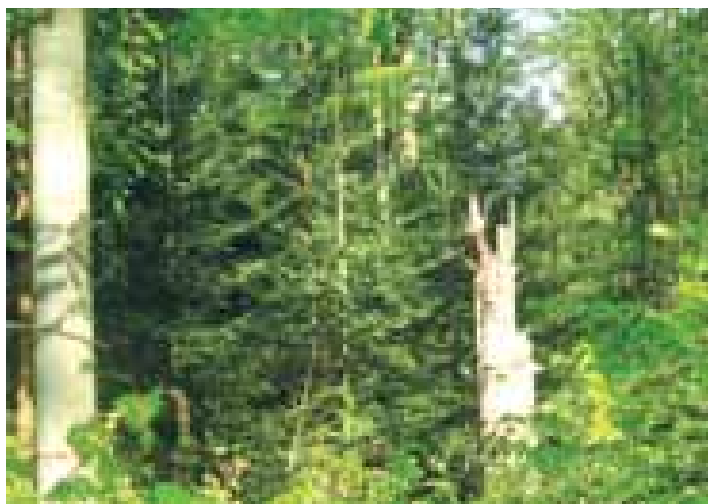
zájmy zejména prosazují regionální politici, ochránci přírody, myslivci, vodohospodáři a mnoho dalších. Zájmy některých skupin jsou však v přímém protikladu a navíc se každá skupina snaží své požadavky na les maximalizovat na úkor ostatních. Úkolem lesníků je tyto požadavky na les korigovat a obhospodařovat les tak, aby pokud možno současně naplňoval

co nejširší spektrum oprávněných požadavků.

ANW je sdružení lesníků, vlastníků lesů a vědců Německa, založené v roce 1950, které spojuje snaha o zodpovědné, trvale udržitelné a přírodě blízké obhospodařování lesa bez využití holin. ANW má samostatné pobočky v jednotlivých spolkových zemích, je součástí Evropské organizace sdružující příznivce přírodě blízkého hospodaření v lesích Pro Silva.

Cíle ANW:

- Celostní pojetí lesa jako trvalého, rozmanitého a dynamického ekosystému.
- Přirozené procesy lesních ekosystémů se využívají k optimalizaci hospodaření.
- Ekonomické cíle stojí v popředí, trvale je jich však možno dosáhnout jen při respektování ekologických zásad.
- Sociální a ochranné funkce lesa jsou plněny podle specifik regionu.
- Různá vývojová stadia lesa jsou zastoupena na jedné ploše, a ne vedle sebe.

Smíšený horský les lépe snáší klimatické extrémy

Stephan Schusser vysvětluje úspěšné strategie lovu

hledali inspiraci v Krušných horách

Porovnání skutečné a optimální tloušťkové struktury porostu

„Les budoucnosti“ zní jako velká výzva, a tou také je. Riziko velkoplošných rozvrátů lesa vzrůstá se stále častějšími extrémními počasí v důsledku klimatické změny. ANW propaguje již mnoho let, částečně proti obecnému trendu, smíšený, strukturálně bohatý les, jako reakci na toto vzrůstající riziko. Hans von der Goltz zdůraznil, že „les budoucnosti“ je les, jenž díky své rozmanitosti a směsi stanovištně odpovídajících dřevin může na vlivy klimatu reagovat daleko více způsoby než stejnověkový les věkových tříd s pouze jednou dřevinou.

V Krušných horách patřily dříve do horského smíšeného lesa smrk, buk a hluboce kořenící jedle. Tato však za posledních 150 let kvůli imisím, upřednostňování stejnověkových smrčín a příliš vysokým stavům spárkaté zvěře z lesních porostů téměř zmizela. Poté ná-

sledovala velkoplošná poškození lesů.

Stephanu Schusserovi a jeho lesníkům se podařilo v posledních dvaceti letech na přibližně 20 000 ha úspěšně vrátit jedli bělokorou do horského smíšeného lesa. Proto se konference ANW konala v Krušných horách – pro poučení, jaké cesty k tomuto úspěchu vedly.

ANW je známá svou praktickou orientací, proto se další referáty týkaly otázek spojených s jedlí bělokorou.

2. a 3. den: exkurze a venkovní ukázky

Osm autobusů a několik mikrobuseů rozevázelo účastníky na jednotlivé exkurzní trasy. Jednotlivé exkurzní body s ukázkami byly zaměřeny vždy na konkrétní dílčí téma. Na každém stanovišti se rozpoutala živá diskuse, bylo za-

jímavé sledovat rozdílný přístup i zkušenosti lesníků z jednotlivých spolkových zemí i zahraničí.

Ukázky postihovaly značnou část lesního provozu od vyvětřování cenných listnáčů přes těžební technologie, způsoby hodnocení úspěšnosti podsadeb, optimální tloušťkovou strukturu lesních porostů až po myslivost.

Velmi často zde bylo zdůrazňováno, že myslivost je tvrdá práce a nedílná součást péče o les, čemuž odpovídá i zdejší systém řízení myslivosti. Honitby se nepronajímají, ale je možno si přímo u lesní správy zakoupit povolenku k lovu, která stojí dohromady pro jelení, srnčí a černou zvěř 432 eur včetně DPH. Na ni lze lovit všechny srnce, kňoury, samičí zvěř a jeleny do 3 kg trofeje bez omezení. Kritéria chovnosti pro jeleny neexistují, kritériem je pouze váha trofeje. Trofeje nad 3 kg stojí (kg x 65 eur + 19 % DPH). Povolenkou se kupuje možnost lovit, nikoliv možnost pevně daného úseku. V některých revírech jsou pevně dané úseky, někde se myslivci musí hlásit revírníkovi. Kdo uloví minimálně pět kusů srnčí nebo jelení zvěře či selat, dostane za každý ulovený kus 5 procent ceny povolenky zpět. Tedy kdo uloví 20 ks zvěře, loví zdarma. Systém funguje velmi dobře, hobbymyslivci musí platit, a úspěšným lovcům se jejich peníze vracejí. Tím existuje motivace k lovu a snižují se stavy zvěře. Navíc si může lovec odkoupit srnčí a jelení zvěřinu nad 10 kg a selata nad 20 kg za 1 euro/kg.

Lesní správa Eibenstock hospodáří na zhruba 20 000 ha lesa, který je rozložen na celkové ploše 400 km² mezi Johanngeorgenstadem (Potůčky na české straně), Bad Reboldsgrünem na západě a Schneebergem a Lössnitz na severu. Roční těžba je zhruba 125 000 m³ dříví. Lesní správa zaměstnává sto osob (technicko-hospodářští pracovníci a lesní dělníci). Již od 50. let 20. století zde opustili holosečný systém hospodaření a snažili se o vnášení jiných dřevin, tato snaha však byla limitovaná příliš vysokými stavy jelení zvěře. Od roku 1990 se místním lesníkům daří stavy zvěře snižovat a úspěšně pracovat na tvorbě smíšeného horského lesa. Od 90. let se zde podařilo vnést jedli do lesních porostů na redukované ploše 1 300 ha.

Povzdechnutí českého účastníka na závěr

Z podobných akcí vždy odjždím nabit novou energií a s novými inspiracemi, ale tentokrát jsem německým kolegům prostě záviděl, ohromily mě změny, jichž je možné při koordinovaném a plánovaném postupu za pouhých 20 let v lese dosáhnout. Postavení německých lesníků ve společnosti je také nesrovnatelné s českým, ministr zemědělství jednoznačně podporuje lesníky v jejich snahách, saská vláda má schválený plán rozvoje lesů do roku 2060, systém řízení myslivosti vede ke zlepšování stavu lesa, zájmové aktivity v lesích koordinují lesníci. Naproti tomu v Čechách se ministr zemědělství ani neobtěžuje podobných akcí účastnit, státní lesnická politika neexistuje. Myslivost je většinou společností považována za zábavu zbohatlíků a tomu odpovídá i systém jejího řízení. Aktivity zájmových skupin v lesích se často dějí „s politickou podporou“ bez vědomí, natož povolení lesníků. Ti jsou nakonec stavěni před hotovou věc a označováni za „škůdce pokroku“.

text: Karel Picura
foto: pořadatel akce

Zastávka věnovaná škodám zvěří s ukázkou znehodnocení dřeva poškozeného stromu